

Expunere de motive

Secțiunea 1 - Titlul propunerii legislative

LEGE

privind lanțul scurt de aprovizionare

Secțiunea 2 -Motivul emiterii actului administrativ

I. Descrierea situației actuale

Lanțul scurt de aprovizionare, parte a Strategiei Comisiei Europene *"De la fermă la furculiță"*, se află în centrul **Pactului Verde European al Uniunii Europene (Green Deal)**.

Pactul urmărește, de asemenea, să protejeze, să conserve și să consolideze capitalul natural al UE, precum și să protejeze sănătatea și bunăstarea cetățenilor împotriva riscurilor legate de mediu și a impacturilor aferente. În același timp, tranziția trebuie să fie echitabilă și favorabilă incluziunii, trebuie să pună oamenii pe primul plan și să acorde atenție regiunilor, industriilor și lucrătorilor care se vor confrunta cu cele mai mari dificultăți. Întrucât va aduce schimbări substanțiale, participarea activă a cetățenilor și încrederea acestora în tranziție sunt de o importanță capitală dacă ne dorim ca politicile să funcționeze și să fie acceptate. Este necesar un nou pact pentru a aduce laolaltă cetățenii Europei, în deplina lor diversitate, și pentru ca autoritățile naționale, regionale, locale, societatea civilă și sectorul industrial să colaboreze strâns cu instituțiile și organismele consultative ale UE.

Sistemele alimentare nu pot fi rezistente la crize precum pandemia de COVID-19 dacă nu sunt durabile. Uniunea Europeană trebuie să-și proiecteze sistemele alimentare care în prezent reprezintă aproape o treime din emisiile globale de GES, consumă cantități mari de resurse naturale, duc la pierderea biodiversității și impacturi negative asupra sănătății (din cauza atât subnutriției, cât și supranutriției) și nu permit rentabilitate economică și mijloace de trai echitabile pentru toți actorii, în special pentru producătorii primari.

Punerea sistemelor europene alimentare pe o cale durabilă aduce, de asemenea, noi oportunități pentru operatorii din lanțul valoric alimentar. Noile tehnologii și descoperirile științifice, combinate cu creșterea gradului de conștientizare a publicului și a cererii de alimente durabile, vor aduce beneficii tuturor părților interesate.

Strategia *"De la fermă la furculiță"* își propune să accelereze tranziția noastră către un sistem alimentar durabil care ar trebui:

- să aibă un impact neutru sau pozitiv asupra mediului;
- să contribuie la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la impactul acestora inversarea pierderii biodiversității;

- să asigure securitatea alimentară, nutriția și sănătatea publică, asigurându-se că toată lumea are acces la alimente suficiente, sigure, hrănitoare și durabile;
- să mențină accesibilitatea alimentelor, generând în același timp profituri economice mai echitabile, încurajând competitivitatea sectorului de aprovizionare al UE și promovând comerțul echitabil

Lanțurile scurte de aprovizionare cu alimente înseamnă vânzarea de la un fermier la un consumator prin implicarea unui număr cât mai redus de intermediari. Conceptul este deja unul de succes în majoritatea țărilor din Uniunea Europeană și, în ultima perioadă, se bucură de atenție sporită și în România, atât în rândul fermierilor, cât și al consumatorilor.

Agricultura locală presupune obținerea de produse agricole și alimentare cu scopul de a le vinde într-un areal suficient de apropiat de zona de cultură - este, de asemenea, un concept care promite să schimbe modul în care ne raportăm în prezent la obținerea hranei.

Vânzarea directă are un rol vital în acest proces, în România fiind tot mai frecvent întâlnite cazurile în care agricultorul vinde fără intermediari clienților. Se nasc astfel sisteme alimentare locale unde producția, prelucrarea, comercializarea și consumul de alimente au loc într-o zonă geografică de dimensiuni relativ mici.

Presiunile mediului economic exercitate în ultimii ani, ulterior instalării crizei economice din 2008, cât și a blocării pieței rusești s-au reflectat și în evoluția pieței agroalimentare din România.

Influențele pe piața agroalimentară vin din direcția concurenței între marii jucători prezenți pe piață (gradul redus de diferențiere al produselor determină creșterea gradului de rivalitate), întărită de scăderea puterii de cumpărare ca efect al presiunilor mediului economic exercitate în ultimii ani.

Dominația rețelelor de retail determină importante bariere la intrarea pe aceasta piață, în special datorită economiilor rezultate în urma achizițiilor în vrac/de volume mari. Produsele agroalimentare sunt bunuri de primă necesitate, existând diferențe mici între comercianții cu amănuntul și prin urmare, mulți factori care afectează puterea de cumpărare în cadrul pieței produselor agroalimentare sunt interdependenți cu cei de pe piața retailerilor, cum ar fi loialitatea față de brand.

Legea nr. 321/2009 privind comercializarea produselor alimentare, a fost completată și modificată în urma semnalelor primite din piață, producătorii și procesatorii din România atrăgând atenția asupra marjei de profit pe piața agroalimentară, care privită per ansamblu, se caracterizează prin fluctuații mari. Astfel, **cea mai mică marjă de profit net, pe lanțul agroalimentar, se înregistrează la fermierii și micii procesatori**, fiind de asemenea necesară asigurarea unei mai bune protecții împotriva volatilității prețurilor.

În prezent în România există numai cinci Organizații Interprofesionale pe Filiere de Produse Agroalimentare, acest fapt generând o capacitate redusă în ceea ce privește creșterea vânzărilor între producători și marile rețele comerciale, cât și la o eficiență redusă a acestora, din punct de vedere al dotărilor logistice și de marketing. Prin implementarea acestor norme se urmărește consolidarea poziției fermierilor în lanțul agroalimentar, pentru a le putea oferi posibilitatea de a obține cel mai bun preț de pe piață pentru produsele lor.

La nivelul Uniunii Europene, în 2013, s-a adoptat REGULAMENTUL (UE) NR. 1305/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului, care are drept obiectiv *"promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură, cu accent pe următoarele aspecte"*.

Printre motivele prezentate de Uniunea Europeană care susțin introducerea lanțului scurt de aprovizionare se numără și **diminuarea emisiilor de carbon cauzate de transportatorii de alimente.**

Conform **Rezoluției Parlamentului European din 15 martie 2012 referitoare la o foaie de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de carbon până în 2050 (2011/2095(INI)) (2013/C 251 E/13)**, la pct. 107, Parlamentul European subliniază că *"subliniază că lanțul alimentar ar trebui să fie mai scurt și mai transparent și că ar trebui să se încurajeze consumul alimentelor produse la nivel local și regional, inclusiv prin sprijinirea piețelor locale și regionale, pentru a reduce emisiile legate de transport asociate producției agricole; subliniază că relocalizarea producției și prelucrării multilaterale europene în state din afara UE ar avea un impact negativ asupra valorii adăugate europene și asupra obiectivelor privind clima;"*.

În documentul *"Măsurarea și reducerea amprentei de carbon a magazinelor"* al Retail Forum for Sustainability ¹se prevede că *"Dacă se are în vedere întregul lanț de aprovizionare care începe cu producția și se termină cu generarea deșeurilor/reciclarea bunurilor, magazinele reprezintă un segment interconectat cu operațiunile furnizorilor, ale comercianților cu amănuntul și ale cumpărătorilor. Deși amprenta de carbon generată de operațiunile dintr-un magazin nu este la fel de semnificativă precum cea a lanțului de aprovizionare sau a cumpărătorului, asupra cărora comercianții cu amănuntul au o oarecare influență, operațiunile dintr-un magazin se află sub controlul direct al comercianților cu amănuntul."*

---

¹Disponibil la: https://ec.europa.eu/environment/industry/retail/pdf/issue_paper_6/ENV-2012-00380-00-00-RO-TRA-00.pdf; accesat la data de 26.02.2022.

II. Schimbări preconizate

Prin prezentul act normativ se reglementează regimul juridic general privind stabilirea modului de desfășurare a activităților privind lanțul scurt de aprovizionare. De asemenea, se implementează prevederile Legii nr. 321/2009 privind comercializarea produselor alimentare și se reglementează procedura de desfășurare a lanțului scurt alimentar, se vor desemna entitățile care se vor încadra în categoria furnizorilor și se vor identifica categoriile de produse cărora li se vor aplica prevederile prezentului proiect de act normativ.

Lanțul scurt de aprovizionare reprezintă prioritate națională pentru securitatea alimentară a României și se realizează potrivit Strategiei europene "De la fermă la consumator".

Din lanțul scurt de aprovizionare vor face parte două categorii de entități persoanele juridice de drept public și persoanele juridice de drept privat cu capital majoritar de stat care desfășoară activități de alimentație publică în regim comercial sau cu circuit intern. Este vorba despre entitățile publice care au **cantine (licee militare, universități, școli etc), restaurante (Camera Deputaților), depozite alimentare (ANRSPS), magazine alimentare etc.**

România va deveni astfel prima țară din Uniunea Europeană care reglementează într-un mod robust și amplu lanțul scurt de aprovizionare, implicând atât actorii privați cât și pe cei publici.

De asemenea, se va crea o procedură de transmitere a informațiilor, între Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, comercianți și reprezentanții organizațiilor interprofesionale pentru produse agroalimentare, referitoare la lista beneficiarilor, rezultată din comercializarea produselor alimentare, realizată în anul anterior, producția prognozată pentru anul următor, cantitățile de produse alimentare ce nu pot fi achiziționate de pe lanțul scurt de aprovizionare.

Propunerea legislativă instituie scale ale lanțului scurt de aprovizionare organizate pe 7 niveluri, având drept sistem de referință organizarea administrativ-teritorială curentă a României, precum și organizarea administrativă a Uniunii Europene (NUTS). Pentru Lanțul 2 de aprovizionare, care cuprinde toate comunele din circumscripția orașului ales drept referință, s-a ales Ordinul PANAF nr. 3631 din 11 decembrie 2015 pentru aprobarea competenței teritoriale de administrare. Ordinul prezintă o repartizare riguroasă și realistă a arondării satelor și comunelor față de cele mai apropiate orașe.

Primul lanț scurt de aprovizionare este „Lanțul 1” care cuprinde raza administrativ-teritorială a unei comune. Beneficiarii și furnizorii, astfel cum sunt definiți de prezenta propunere legislativă, vor începe să desfășoare activitatea economică la nivelul Lanțului 1.

Lanțul 2 cuprinde raza administrativ-teritorială a unui oraș sau a unui municipiu, precum și razele administrativ-teritoriale ale comunelor învecinate conform arondării din

Ordinul PANAF nr. 3631 din 1 1 decembrie 2015 pentru aprobarea competenței teritoriale de administrare;

Lanțul 3 cuprinde raza administrativ-teritorială a unui județ, incluzând Lanțurile 1 și 2 din acel județ.

Lanțul 4 cuprinde raza administrativ-teritorială a României la nivel regional conform NUTS 2²;

Lanțul 5 cuprinde raza administrativ-teritorială a României la nivel regional conform NUTS 1³;

Lanțul 6 cuprinde întreg teritoriul național al României.

Lanțul 7 cuprinde întreg teritoriul Uniunii Europene.

Beneficiarii sunt obligați să respecte și să aplice lanțul scurt de aprovizionare în ordine crescătoare, în mod gradual, începând de la Lanțul 1 până la Lanțul 7. **Exemplu:** Astfel, **X, entitate publică**, se aprovizionează de la fermierul *Y* din comună *Z* conform Lanțului 1. Dacă *X* nu găsește alimentele la cantitatea sau calitatea dorită, *X* poate să meargă să se aprovizioneze de la *A* din orașul *B*, învecinat cu comuna *Z*, *B* și *Z* făcând parte din Lanțul 2. Dacă *X* nu găsește alimentul la cantitatea și calitatea dorită în Lanțul 2, *X* se aprovizionează din orașul *D* care face parte, alături de *B* și *Z*, din județul *I*, toate fiind incluse în Lanțul 3. Dacă *X* nu găsește alimentul la cantitatea și calitatea dorită în Lanțul 3, *X* se aprovizionează din oricare dintre județele *M*, *N* sau *O* care, împreună cu județul *I*, fac parte din aceeași regiune, formând regiunea *F* conform NUTS 2 și Lanțul 4. Dacă *X* nu găsește alimentul la cantitatea și calitatea dorită în Lanțul 4, *X* se aprovizionează din oricare dintre județele *SI*, *TI* sau *RI*, care fac parte din regiunea *STR* conform NUTS 1, formând Lanțul 5. Dacă *X* nu găsește alimentul la cantitatea și calitatea dorită în Lanțul 5, *X* se aprovizionează de oriunde de pe teritoriul național, formând Lanțul 6. Dacă *X* nu găsește alimentul la cantitatea și calitatea dorită în Lanțul 6, *X* se aprovizionează de oriunde de pe teritoriul Uniunii Europene, formând Lanțul 7.

Există o serie de criterii obiective în funcție de care beneficiarii și furnizorii pot accesa lanțul scurt de aprovizionare superior celui în care sunt (celui curent) doar dacă:

- produsul alimentară nu există în lanțul scurt de aprovizionare curent;
- produsul alimentară din cadrul lanțului scurt de aprovizionare curent nu îndeplinește standardele de calitate pentru activitatea economică desfășurată;
- relațiile comerciale sunt afectate în cadrul lanțului scurt de aprovizionare curent;
- costul de producție din cadrul lanțului scurt de aprovizionare curent este mai mare decât cel din cadrul lanțului scurt de aprovizionare superior;
- prețul de achiziție al produsului alimentară din cadrul lanțului scurt de aprovizionare curent este mai mare decât cel din cadrul lanțului scurt de aprovizionare superior;

² Disponibil la: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/345175/7451602/nuts-map-RO.pdf>; accesat la data de 26.02.2022.

³ Disponibil la: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/345175/7451602/2021-NUTS-1-map.pdf>; accesat la nivel 26.02.2022.

- în cadrul lanțului scurt de aprovizionare curent există o vânzare în pierdere mai mare de 30 de zile;
- prețul de vânzare către consumator din cadrul lanțului scurt de aprovizionare curent este mai mare decât cel din cadrul lanțului scurt de aprovizionare superior.

Pentru a da substanță normelor juridice instituite, se instituie o sancțiune contravențională pentru nerespectarea de către beneficiarii a prevederilor alin. (5), (6), (7) și (8) de la art. 2 din propunerea legislativă, amenda fiind cuprinsă între 10.000 lei și 50.000 lei.

Pentru a se garanta proceduri și standarde clare de trecere dintr-un lanț într-altul, fără a se afecta buna funcționare a relațiilor comerciale și ale fluxului comercial, Guvernul va adopta norme de aplicare în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a legii.

Propunerea legislativă obligă persoanele juridice de drept public și privat cu capital de stat care desfășoară activități de alimentație publică în regim comercial sau pentru cu circuit intern (cantine școlare, unități militare, cantine spitalicești, internate, cantinele proprii ale autorităților și instituțiilor publice, cantinele companiilor naționale) să achiziționeze alimente conform lanțului scurt de aprovizionare, astfel:

- până în 1 ianuarie 2023 - minimum 50% din alimentele achiziționate;
- până la 1 ianuarie 2024 - minimum 75% din alimente achiziționate;
- în ambele procente, trebuie să se regăsească minimum 25% produse ecologice, astfel cum sunt definite de Regulamentul nr. 848/2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului.

Având în vedere că aceste entități publice au constant rulaje, ele vor juca un rol important în dezvoltarea economiei locale, reducerea emisiilor de carbon și asigurarea unor alimente proaspete pentru consumatori.

Secțiunea 3 -Impactul socio-economic al prezentului act normativ

I. Impact macro-economic

Cererea consumatorilor pentru produse „locale”, ce au o proveniență sigură, împreună cu nevoia producătorilor de a adăuga valoare producției și comercializării propriilor bunuri agricole, a dus la dezvoltarea unei game diverse de rețele alimentare locale și lanțuri scurte de aprovizionare. Astfel, fiecare inițiativă locală a evoluat în funcție de zona avută în vedere, de produsele aduse pe piață, precum și în raport cu consumatorii cărora ea li se adresează.

Conform Avizului prospectiv al Comitetului Regiunilor privind sistemele alimentare locale din 2011, aceste sisteme specifice constituie un stimulent pentru valorificarea potențialului local și un factor de îmbunătățire a imaginii unor regiuni mai puțin cunoscute și deseori neglijate. De asemenea, canalele scurte de distribuție facilitează interacțiunea între consumatori și producători. Ele permit stabilirea unor relații de încredere și trasabilitatea

imediată a produselor pentru consumatori, oferind, de asemenea, un nivel elementar de suveranitate alimentară.

Rolul important al produselor alimentare în dezvoltarea rurală a UE este evidențiat de accentul pus pe promovarea produselor agricole în politica dusă de Comisia Europeană. În anul 2011, au fost înaintate propuneri de actualizare a acestei politici, care atrag atenția asupra faptului că „*UE dispune de un patrimoniu culinar de o mare diversitate, pe care trebuie să îl valorifice din plin*”.

Abordările în parteneriat pentru consolidarea piețelor de alimente locale s-au dovedit instrumente de dezvoltare rurală eficiente. Rezultatele proiectelor asociate produselor alimentare locale pot furniza o susținere durabilă elementelor esențiale ale economiei rurale. De exemplu, prin conlucrare, întreprinderile care participă la proiectele axate pe produse alimentare locale pot afla noi modalități de a-și vinde produsele în cantități mai mari și de a atrage noi tipuri de cumpărători.

Totodată, între sectoarele agricol, de turism și alimentar ale unei regiuni se pot stabili legături mai puternice. În plus, consumul de produse alimentare locale în zonele rurale are drept consecință reducerea distanțelor pe care sunt transportate alimentele. Acest lucru poate aduce beneficii economice, de mediu și sociale, cum ar fi economii la costurile de transport, diminuarea emisiilor de gaze de eșapament, o solicitare mai scăzută a drumurilor rurale, reducerea aglomerației în trafic și o mai mare siguranță rutieră.

II. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

III. Impactul asupra mediului de afaceri

Întreprinderile rurale pot beneficia de pe urma „lanțurilor scurte de aprovizionare” de multiple avantaje. De exemplu, reducerea numărului de firme implicate într-un lanț de aprovizionare poate avea drept consecință creșterea ponderii cuvenite producătorilor în prețul final. Pentru clienți, mai puține legături pot aduce o reducere a cheltuielilor, și pentru toți factorii implicați identificarea provenienței materiei prime devine mai facilă. Vânzările directe (de la producătorul original la clientul final) reprezintă cele mai scurte lanțuri de aprovizionare.

De asemenea, prin adoptarea prezentei propuneri vor scădea semnificativ prețurile în industria alimentară, respectiv produsele celor care fac parte din lanțul scurt de aprovizionare. Prețurile la cantinele, restaurantele și alte entități alimentare publice implicate în lanțul scurt își vor reduce prețurile ca urmare a reducerii costurilor de transport.

IV. Impactul asupra sarcinilor administrative.

Persoanele juridice de drept public și privat cu capital majoritar de stat care desfășoară activități de alimentație publică în regim comercial sau cu circuit intern vor fi de drept vor trebui să-și asigure aprovizionarea de alimente cu respectarea prevederilor prezentei legi.

Autoritățile administrației publice locale vor fi implicate în promovarea și dezvoltarea lanțului scurt de aprovizionare local prin acordarea de facilități fiscale membrilor lanțului scurt.

V. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii.

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

VI. Impactul social

Canalele scurte de distribuție sporesc interacțiunea, cunoașterea și înțelegerea reciprocă între consumatori și producători. Prin cunoașterea personală a producătorilor, acestea permit stabilirea unor relații de încredere și trasabilitatea imediată a produselor pentru consumatori, oferind de asemenea un nivel elementar de suveranitate alimentară;

Atunci când se oferă produse locale cu caracter autentic, tradițional, original, durabil, sezonier sau cu alte caracteristici apreciate la nivel local, se sprijină coeziunea socială și spiritul comunitar și comunitatea este încurajată să adopte un comportament respectuos față de mediu. Locurile de comercializare a produselor locale, cum ar fi tarabele de vânzare directă sau piețele în aer liber constituie deseori verigile unui proces de incluziune socială și profesională pentru consumatori, producători și vânzători;

Așa cum declara mișcarea Slow Food în preceptele sale privind comunitățile pentru o alimentație durabilă, consumatorii au dreptul fundamental la alimente produse local, gustoase și sănătoase. Mișcarea consideră, de asemenea, că aceste comunități ar trebui să fie conectate printr-o rețea mondială. Accesul la produse proaspete, într-un termen scurt, prin comercializarea de produse locale, contribuie la îmbunătățirea stării sănătății publice, prin diversificarea regimurilor alimentare și păstrarea tuturor calităților organice ale alimentelor (care se reduc prin sistemele de conservare pe termen lung).

Siguranța alimentară mondială se sprijină pe menținerea capacității de producție locală de alimente în țările industrializate. În zonele urbane în creștere, capacitatea de a satisface cererea de alimente ar necesita expansiunea producției alimentare locale și chiar urbane.

VII. Impact asupra mediului

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea 4 - Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea 5 - Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

I. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor prezentului act normativ:

- a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate, ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ;
- b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:
  - HG privind normele metodologice de punere în aplicare a executării Legii;

II. Conformitatea prezentului act normativ cu legislația comunitară în materie cazul proiectelor ce transpun prevederi UE

Nu este cazul.

III. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative ale UE

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

IV. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

V. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

VI. Alte informații

Potrivit studiului parlamentar elaborat de Direcția Generală Legislativă - Direcția proceduri, sinteză, studii și evidență legislativă a Senatului României, se constată că, în ultimele decenii, sistemul agroalimentar a cunoscut o evoluție rapidă și profundă. O serie de circumstanțe demografice, politice, sociale, factori tehnici, economici și culturali au dus la apariția unui model industrializat de aprovizionare cu alimente pe scară largă și lanțurile de supermarketuri domină lumea, într-un sistem alimentar din ce în ce mai globalizat.

Distanța dintre producție și consum se află la baza "revoluției" provocate de inițiativele privind lanțul alimentar scurt, în special în Europa și Statele Unite ale Americii. Interesul tot mai mare pentru lanțul alimentar scurt, în special din partea agricultorilor, consumatorilor, cetățenilor și instituțiilor publice demonstrează necesitatea descoperirii unor sisteme alimentare alternative care pot asigura anumite funcții pe care modelul industrializat nu este capabil să le furnizeze.

Termenul de "*circuit scurt*" (sau lanțul alimentar scurt) cuprinde diferite tipologii și modele de funcționare. Fermierii pot să își vândă produsele consumatorilor în diferite moduri: în afara fermei, în locuri aflate în apropierea consumului, cum ar fi pietele, în magazinele deținute de fermierii înșiși, la festivaluri și târguri de produse alimentare, prin sisteme de livrare sau prin intermediul unui singur sistem comercial intermediar (magazine cooperatiste, magazine specializate, etc.). De asemenea, fermierii își pot vinde produsele direct către industria de catering a instituțiilor publice (cantinele școlare sau spitalicești, în cadrul unor contracte publice) sau către restaurante, hoteluri. În unele dintre aceste cazuri, circuitul scurt se poate realiza prin intermediul internetului/sistemelor de livrare pe distanțe lungi, direct de la fermă. Alte tipuri de programe la fermă implică deplasarea consumatorilor la locul de producție pentru cumpărături (magazine agricole, magazine în fermă, ospitalitate la fermă și

agroturism, vânzări la marginea drumului, programe de recoltare direct din fermă). Vânzările la poarta fermei sunt caracterizate prin deplasarea consumatorilor la locul de producție, prin faptul că aceștia dedică timp și resurse pentru această activitate.

Pietele de producători sunt, în general, considerate a fi piete în locatii fixe, cu o organizare comună și sub o structură comună, în care se află produsele agricole ce sunt vândute chiar de către fermieri. Acest lucru diferențiază piața fermierilor de formele spontane de vânzare la marginea drumului sau la fața locului, comune în multe orașe.

Circuitele scurte sunt adesea definite în funcție de aceste dimensiuni, care nu se exclud reciproc, deși pot avea o importanță diferită în funcție de categoriile implicate și de obiectivele inițiativelor. Definițiile variază în funcție de contextele culturale, politice, sociale și economice specifice în care sunt integrate aceste inițiative și includ aspecte economice (un acces mai bun pe piață pentru micii fermieri, evitarea intermediarilor), aspecte de mediu/sănătate/nutriționale (reducerea distanței geografice dintre locul de producție și consum), sau aspecte sociale (creșterea rolului activ al agricultorilor și consumatorilor finali).

În continuare, expunem regimul juridic al lanțului scurt de aprovizionare în Franța care se aseamănă cel mai fidel cu obiectivele naționale:

FRANȚA

Legislația franceză conține mai multe prevederi referitoare la vânzarea prin intermediul circuitelor scurte, conform Codului rural și pescuitului maritim (articolul L611-8, articolul L111-2-2, articolul L230-5-1).

Articolul L611-8

I. În vederea valorificării terenurilor lor, producătorii agricoli locali se pot organiza în magazine ale producătorilor pentru a-și comercializa produsele în cadrul unui circuit scurt organizat pentru consumatori. Ei pot oferi doar produse din propria gospodărie, fie că sunt brute sau prelucrate. Aceste produse trebuie să reprezinte cel puțin 70% din cifra de afaceri totală a unui punct de vânzare. Pentru produsele prelucrate sau neprelucrate, care nu provin din grup, producătorii se pot aproviziona doar direct de la alți fermieri, inclusiv cei organizați în cooperative, sau de la artizani alimentari, și trebuie semnalizată în mod clar identitatea acestora și proveniența produsului.

II. Nerespectarea obligațiilor prevăzute la paragraful I constituie o practică comercială înșelătoare conform Secțiunii 1 din Codul consumatorului.

Articolul L111-2-2

Proiectele alimentare locale se desfășoară în colaborare cu toți producătorii dintr-un teritoriu și îndeplinesc obiectivul de structurare a economiei agricole și de implementare a unui sistem alimentar teritorial. Producătorii participă la consolidarea sectoarelor agricole, la lupta împotriva risipei și a insecurității alimentare și la dezvoltarea consumului de produse prin intermediul circuitelor scurte, în special, cele legate de producția ecologică. Ei promovează independența economică, crearea unui mediu durabil, alimente sănătoase și accesibile, contribuind la garantarea suveranității alimentare naționale.

Proiectele alimentare teritoriale sunt compatibile cu obiectivele definite în Planul regional pentru agricultură durabilă. În zonele dens populate, producătorii locali participă la consolidarea autonomiei alimentare locale și contribuie la dezvoltarea agriculturii urbane. O rețea națională monitorizează derularea acestor proiecte alimentare teritoriale, evidențiază bunele practici și construiește instrumente metodologice puse în slujba colectivităților locale.

Fermierii/producătorii pot accesa fonduri publice și private. De asemenea, pot genera propriile resurse.

Articolul L230-5-1

I. Până la data de 1 ianuarie 2022, mesele servite în restaurantele colective includ o cotă cel puțin egală cu 50% din produsele care îndeplinesc una dintre următoarele condiții (produsele menționate la punctual 2° din prezentul paragraf trebuie să reprezinte o cotă cel puțin egală cu 20%):

1° Produse achiziționate care țin cont de costurile datorate particularităților mediului pe parcursul ciclului de viață al produsului;

1° bis Produsele a căror achiziție s-a bazat pe protecția mediului și aprovizionarea directă de produse agricole, respectând Codul achizițiilor publice;

2° produsele ce provin din agricultura ecologică conform Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice ;

3° produsele care beneficiază de inscripționări speciale ce impun respectarea unor norme menite să promoveze calitatea sau conservarea mediului;

3° bis produse ce provin din comerțul echitabil în sensul articolului 60 din Legea nr.2005-882 din 2 august 2005 în favoarea întreprinderilor mici și mijlocii;

4° produse care beneficiază de eticheta ecologică;

5° produse ce provin din ferme care au fost supuse celui mai înalt nivel de certificare.

Până la data 1 ianuarie 2024, carnea de vită, porc, oaie, pasăre și produsele pescărești care îndeplinesc condițiile prevăzute în prezentul paragraf I trebuie să reprezinte o cotă cel puțin egală cu 60% din produsele puse la dispoziție, această cotă fiind stabilită la 100% pentru restaurantele colective administrate de stat, instituțiile publice și întreprinderile publice naționale.

II. Persoanele juridice de drept public menționate la primul paragraf al prezentului articol se ocupă și de achiziția de produse în cadrul proiectelor teritoriale alimentare definite la articolul L. 111-2-2 din prezentul Cod.

Atunci când se stabilește natura și amploarea nevoii care trebuie satisfăcută în cadrul unui contract public de furnizare de produse agricole și alimentare, se va ține cont de condițiile de prospecție, de necesitatea respectării sezonului și de nivelul preconizat de prelucrare a produselor.

III. Un Decret al Consiliului de Stat precizează condițiile de aplicare a prezentului articol, în special:

1° lista semnelor și detaliilor care trebuie luate în considerare pe eticheta unui produs;

2° caracterizarea și evaluarea procedurilor luate în considerare, a costurilor datorate particularităților mediului pe parcursul ciclului de viață al produsului;

3° nivelul cerințelor de mediu;

4° punerea treptată în aplicarea prezentului articol și procedurile de monitorizare a implementării acestuia.

În plus, există mai multe reglementări referitoare la circuitele scurte, aplicabile în special vânzătorilor. Găsim în special „pachetul de igienă”, cuprinzând mai multe reglementări europene, aplicabile în toate circumstanțele:

- Regulamentul (CE) nr. 178/2002 de stabilire a principiilor generale ale legislației alimentare, de înființare a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor referitoare la siguranța produselor alimentare, care definește în special obligațiile în materie de răspundere, trasabilitate și proceduri de retragere-rechemare a produselor în caz de neconformitate;

- Regulamentul (CE) Nr. 852/2004 privind igiena produselor alimentare, stabilește regulile generale de igienă a produselor alimentare pentru toate produsele alimentare, inclusiv legumele. În primul rând, cere ca operatorii să fie înregistrați la autoritățile competente. Orice activitate trebuie declarată de către conducătorul acesteia la Direcția Departamentală pentru Coeziune Socială și Protecția Populației (DDPP sau DDCSPP). Producătorul trebuie să se asigure că spațiile și echipamentele sale sunt proiectate astfel încât să evite orice risc de contaminare a produselor alimentare și trebuie să dispună de mijloacele capabile să garanteze conservarea perfectă a produselor perisabile. Operatorul trebuie să implementeze „bune practici de igienă” și trebuie să stabilească și să aplice proceduri care să îi permită să garanteze calitatea produselor. Pentru a face acest lucru, în funcție de sectorul în cauză, pot fi folosite ghiduri de bune practici de igienă;

- Regulamentul (CE) nr. 853/2004 de stabilire a regulilor specifice de igienă pentru produsele alimentare de origine animală este, la rândul său, aplicabil produselor alimentare de origine animală. Acesta prezintă condițiile de avizare sanitară aplicabile unităților care prepară, prelucrează sau depozitează produse de origine animală.

Cu excepția derogării pentru fermele mici și sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții, producătorii trebuie să solicite avizul sanitar.

În cazul vânzării directe (de la producător către consumator direct), nu este necesară aprobarea sanitară dar producătorul trebuie depună o declarație pe proprie răspundere. În cazul unei vânzări indirecte (de la producător către restaurant, cantină), este necesar avizul sanitar. Și aici pot fi solicitate derogări în cazul vânzării în cantități mici.

Pot exista și reglementări regionale și locale, care să fie luate în considerare de la caz la caz.

În Franța, noțiunea de circuit scurt este folosită pentru a desemna un mod de vânzare care limitează numărul de intermediari. Circuitul scurt poate fi direct dacă nu există intermediar între producător și consumator sau indirect dacă există un singur intermediar între producător și consumator: acesta este distribuitorul. Cu toate acestea, în definiția unui circuit alimentar scurt, nu există noțiune de proximitate fizică/kilometraj.

Există mai multe tipuri de vânzare în circuitele scurte, care pot viza mai multe tipuri de alimente: fructe și legume, carne, vin, miere, conserve (carne și legume), pâine etc.

Vânzarea directă presupune livrarea directă a produselor alimentare de la producător la consumator. Produsele rezultate din cumpărare supuse revânzării nu pot, aşadar, să facă parte din aceasta şi nici un intermediar nu poate fi tolerat. Poate fi o vânzare la fermă, în contextul pieţelor, târgurilor şi expoziţiilor, sau chiar vânzare prin corespondenţă (prin internet sau prin catalog).

Vânzările directe se pot face şi în punctele de vânzare colective şi magazine de producător, unde într-un punct de vânzare colectiv sunt mai mulţi fermieri, în conformitate cu articolul L.611-8 din Codul rural şi pescuitul maritim.

Asociaţia pentru Întreţinerea Agriculturii Țărăneşti (AMAP) joacă, de asemenea, un rol important în stabilirea contactului direct între producători şi consumatori.

Vânzarea poate fi şi indirectă: producţia poate fi vândută unei firme de catering, restaurant sau cantină.

Deşi observăm o dezvoltare a vânzărilor prin intermediul circuitelor scurte, nu există nicio obligaţie formală de a urma un model de vânzări în acest sistem. Circuitul scurt este, cel mai adesea, un angajament etic din partea producătorului şi/sau al distribuitorului care se aprovizionează de la acest producător.

În măsura în care vânzarea în circuitele scurte nu este o obligaţie, nu există sancţiune strict vorbind pentru nerespectarea circuitului scurt. Cu toate acestea, atunci când un producător se angajează în vânzări în circuitul scurt, acesta este obligat să respecte standardele de igienă şi comerciale menţionate mai sus şi să obţină aprobarea relevantă.

În vederea monitorizării respectării acestor standarde de sănătate, în conformitate cu reglementările „Pachetului Igienă”, au fost create instrumente oficiale de control la nivel naţional, în special de către Direcţia Generală pentru Alimentaţie (DGAL) pentru toate domeniile siguranţei alimentare, în diferite etape (producţie, recoltare, depozitare, spălare etc.). Aceste instrumente de inspecţie au scopul de a armoniza practicile şi evaluările inspectorilor din Direcţiile Departamentale de Coeziune Socială şi Protecţia Populaţiei şi Direcţiile Agricultură, Alimentaţie şi Silvicultură (DAAF) la nivel naţional. Rezultatele acestor verificări sunt făcute publice şi accesibile pe platforma (<https://www.alim-confiance.gouv.fr>).

Nerespectarea regulilor acestui „Pachet de igienă” poate duce şi la sancţiuni administrative. De exemplu, în producţia de plante cu destinaţie alimentară, deţinerea unui registru fitosanitar este obligatorie din anul 2006 (absenţa se pedepseşte cu amendă clasa a III-a (450 euro) din 5 ianuarie 2012 (paragraful 1° al articolului R.257-3:” Producătorul înregistrează toate tratamentele fitosanitare aplicate culturii, precum şi orice eveniment care poate afecta garanţiile menţionate anterior”).

Textele mizează însă şi pe responsabilitatea producătorilor, care, în caz de îndoială cu privire la calitatea producţiei lor, trebuie să informeze autorităţile sau chiar să-şi retragă produsele de pe piaţă.

Secţiunea 6 Măsuri de implementare

I. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul de act normativ se va pune în aplicare de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Verificarea și controlul respectării procesului de achiziție a produselor alimentare, provenite din lanțul scurt de aprovizionare, se efectuează de către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor și direcțiile de sănătate publică.

În numele inițiatorilor,
Călin-Gheorghe Matieș
Senator

TABEL INIȚIATORI

Propunere legislativă privind lanțul scurt de aprovizionare

Nr. Crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătura
1.	Oprescu Ștefan Rodu	PSD	
2.	Olbocoiu Nicușor	PSD	
3.	IOANCHINA HARIUȘ - GHE	PSD	
4.	MIUDRUȘ GHEORGHIȚĂ	PSD	
5.	MAZILU ANIU	PSD	
6.	Pruteasa Ion	PSD	
7.	Geneiu Mihai	PSD	
8.	Fidru Eugeniu	PSD	
9.	TRUFIN LUCIAN	PSD	
10.	NYATEI BOGDAN	PSD	
11.	GEORGESCU LAURA	PSD	
12.	Amca - Tolomăș	PSD	
13.	VLĂDIN BOGDAN	PSD	
14.	PĂDUCANU SEBASTIAN	PSD	
15.	HUMELNICU MARIUS	PSD	
16.	Permeleș O. Căstănel	PSD	
17.	OVĂDĂCU PĂTRIC	PSD	
18.	Stoilescu Cristina	PSD	
19.	Stănescu Paul	PSD	
20.	DEHEȘ IOAN	PSD	
21.	STROE FELIX	PSD	

22/11/20

22.	Colosescu Titus	PSD	
23.	SCARLAT GEORGE	PNL	
24.	Fojen Lăduț Ion	UDMR	
25.	Leșcu Attila	UDMR	
26.	IANIEZ ZAMFIR	PSD	
27.	SEBASTIAN CERNIC	USR	
28.	Donel Fenechun	PNL	
29.	Cioroboc Valentin, Alci	ANR	
30.	Iordache Ion	PNL	
31.	BODOG FRON	PSD	
32.	CUC RAZVAN	PSD	
33.	RUJAN ION CRISTINEL	PSD	
34.	VRBINEA LILIANA	PSD	
35.	CREN GABRIELA	PSD	
36.	ROTARU ION	PSD	
37.	FIREA GABRIELA	PSD	
38.	TURCARIN BIANCA	PSD	
39.	GABRIEL MURU	PSD	
40.	GAZANCIU ROBERT	PSD	
41.	DRAGU ANCA	USR	
42.	VIGOL COSTEL	USR	
43.	RAOVL PRIFAN	USR	
44.	PACARU STEFAN	USR	
45.	CRISTESCU IONEL AMUT	PSD	
46.	VLAH SERGIU COSMIN	USR	
47.	Pandea Ciprian	PNL	

48.	BICA Iulian Mihail	PNL
49.	MUREȘAN CLAUDIU	USR
50.	Iob Alexandru Robert	USR
51.	TODOS CORINDO	UDTR
52.	KOVACS IRINA ELISABETA	USMR
53.	BULAZ Sorin	PHL
54.	BICA DANUT	PNL
55.	POTECA Vasile	PNL
56.	PITU VLAS	PNL
57.	Adrian Florin	PNL
58.	IOHN RAUCA	PNL
59.	MUNTEAN LUCIA SINA	PNL
60.	Pauline Nicoleta	PHL
61.	Niculescu Todoros Gintiu.	PNK.
62.	TOMA IULIU	PSD
63.	SOLGAN GHEORGHE	PSD
64.	SEFINARIU EUGEN	PSD
65.	BOGDAN ION	PSD
66.	CRISTEȘCU RADU	PSD
67.	FLOREȘTEA DANIEL	PSD
68.	MACOVEI SIKYIU	PSD
69.	Iulian Radu Marcel	PSD
70.	SALAH VIOREL	PSD
71.	TOMY VASILE	PSD
72.	Paladi George.	PSD

